

VIJESTI IZ SVIJETA ZA DJECU

Treće tromjesečje 2023.
TRANSEUROPSKA DIVIZIJA

Nakladnik
Odjel za crkvene službe
pri Hrvatskoj konferenciji Kršćanske adventističke crkve
Prilaz Gjure Deželića 77, 10000 Zagreb

www.AdventistMission.org
www.adventisti.hr

Urednik
Mario Šijan

Prijevod
Mirna Đurin

Korektura
Branka Vukmanić

Umnoženo u uredu nakladnika, 2023.
Za internu uporabu

Dragi voditelju subotnje škole,

Ovoga tromjesečja prikazat ćemo Transeuropsku diviziju, koja upravlja radom Adventističke crkve u dvadeset i dvije države: Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Cipru, Danskoj, Estoniji, Finskoj, Grčkoj, Mađarskoj, Islandu, Irskoj, Latviji, Litvi, Makedoniji, Crnoj Gori, Nizozemskoj, Norveškoj, Poljskoj, Srbiji, Sloveniji, Švedskoj i Velikoj Britaniji.

To područje dom je 207 milijuna ljudi, uključujući 88.273 adventista. To je omjer od jednog adventista na 2.346 ljudi.

Darovi trinaeste subote ovoga tromjesečja bit će upotrijebljeni u misijskim projektima u Latviji i Crnoj Gori. U Latviji će novčana sredstva pomoći u dosezanju djece i obitelji izgradnjom središta utjecaja u glavnom gradu Rigi. Tamo će se sastajati izviđači, djelovat će dječji vrtić, održavat će se tečajevi stranih jezika, a poslužiti će i kao kamp tijekom ljetnih praznika. Obitelji će sudjelovati u klubu zdravlja i baviti se sportom. Zajednica će imati pristup uslugama kao što su masaža, zubna njega, šišanje i pranje rublja.

U Crnoj Gori će novčana sredstva pomoći u osnivanju kampa za mlade u jadranskom mjestu Zelenika. Kamp, koji će se nalaziti na mjestu trošne devedeset godina stare zgrade korištene za potrebe izviđača, služiti će kao središte obrazovanja, duhovnog razvoja i misije za djecu.

Ako ovoga tromjesečja želite oživiti svoju subotnju školu, nudimo vam razne fotografije i druga gradiva koja prate svako iskustvo. Više podataka dostupno je uz svaku životnu priču. Za slike turističkih mjesta i drugih prizora iz pojedine zemlje pretražite besplatnu banku fotografija kao što su pixabay.com i unsplash.com. Fotografije možete pokazati djeci na računalu

ili na mobilnom uređaju tijekom čitanja priče, ili ih možete otisnuti i njima urediti dječji odjel ili crkvenu oglasnu ploču. Osim toga, možete preuzeti i *Vijesti iz svijeta* na engleskom u PDF-u s činjenicama i aktivnostima iz Transeuropske divizije na bit.ly/TED-2023. Englesku PDF inačicu *Vijesti za djecu* možete preuzeti na bit.ly/childrensmisson. Pratite nas na facebook.com/missionquarterlies. Videozapisi Mission Spotlight dostupni su na bit.ly/missionspotlight. Misijske crteže koje djeca mogu bojiti možete preuzeti na bit.ly/bank-coloring-page.

Ako ste pronašli neke učinkovite načine za dijeljenje misijskih iskustava, molim da me kontaktirate na mcchesney@gc.adventist.org. Hvala vam što ohrabrujete djecu da misle na misiju!

Andrew McChesney, urednik

Misijski projekti

Darovi trinaeste subote u ovom tromjesečju pomoći će u dvama projektima Transeuropske divizije:

- ◆ Središte utjecaja, Riga, Latvija.
- ◆ Kamp za mlade, Zelenika, Crna Gora.

1. srpnja 2023.

Mali kuhar

Crna Gora

Dok je Luka bio mali, volio je puzati na rukama i na koljenima po kući u Crnoj Gori. Posebno se volio zavlačiti u kuhinju i igrati se loncima i tavama.

Kako je rastao, naučio je hodati, a volio je hodati po kući svojim dvjema nogama. Posebno je volio ući u kuhinju i pomoći majci kuhati.

Kad je Luka krenuo u školu, imao je slobodnog vremena nakon što je napisao zadaću, pa je pomagao majci kuhati obroke za obitelj. Ubrzo je sâm kuhao za cijelu obitelj. Bio je izvrstan kuhar!

Tada je otac otvorio zalogajnicu u kojoj se poslužuje zdrava vegetarijanska hrana i trebala mu je dodatna pomoć. Kome se obratio za pomoć?

“Bi li nam htio pomoći u kuhinji u našoj zalogajnici?” upitao je otac Luku.

Dječak je odlučno klimnuo glavom. Volio je kuhati!

Tako je Luka počeo ustajati u pet sati ujutro kako bi čitao Bibliju, molio se i odradio jutarnju tjelovježbu. Onda je prije škole otišao u zalogajnicu. Prvo je obukao sivu odjeću i bijelu kuharsku kapu. Zatim je oprao ruke. Nakon toga se prihvatio sjeckanja povrća kako bi načinio ukusno jelo zvano *ratatouille*. Sjeckao je patlidžan, tikvicu, krumpir, luk, rajčicu i slatku crvenu papriku. Znao je da mora biti oprezan s ostrim nožem kako se ne bi porezao. Nakon što je uključio veliku pećnicu, pomiješao je začinsko bilje s nasjeckanim povrćem i izlio šarenu smjesu u golemu posudu za pečenje. Postavio je tajmer na 45 minuta i stavio hranu u pećnicu. Dok se jelo peklo, on je prao posuđe i pripremao drugu hranu. Kad

je *ratatouille* bio gotov, stavio ga je u izlog zalogajnice za prodaju. Nakon škole Luka bi napisao zadaću, a zatim se vratio u zalogajnicu pripremiti još hrane.

Luka voli svoj posao. On voli kuhati.

U Crnoj Gori je teško naći zdravu hranu u slobodnoj prodaji, a ljudi koji dođu u zalogajnicu po zdravu hranu iznenađeni su kad vide dječaka u sivoj odjeći i bijeloj kuharskoj kapi. “Koliko on ima godina? Je li on kuhar?” pitaju.

Kad doznaju da ima dvanaest godina, još se više začude. Žele znati više o njemu i njegovoj obitelji. Otac im daje knjige o Bogu koji osigurava zdravu hranu kako bi ljudi mogli živjeti sretnijim životom. Otac ih poziva na proučavanje Biblije.

Nedavno je Luka išao na okupljanje s ocem i majkom u Srbiju, i tamo je pomagao kuhati. Liječnica je primijetila Luku kako radi u kuhinji te mu je prišla.

“Što misliš tko je ovdje glavni Liječnik?” pitala je.

Luka je bio iznenađen pitanjem, ali je znao da je ona liječnica.

“Jeste li to vi?” upitao je.

Liječnica je odmahнула glavom.

“Ne”, rekla je.

Luka je bio zbunjen i pitao se tko bi mogao biti glavni liječnik. Onda mu je sinula zamisao.

“Vjerojatno je to Bog”, rekao je.

Liječnica se nasmiješila.

“Da”, rekla je. “Ali netko drugi je također važan liječnik.”

Luka je bio sve zbunjeniji, ali onda mu je sinula druga zamisao.

“Je li to kuhar?” upitao je.

“Da!” uzviknula je. “Ti si liječnik kao i ja, jer hrana kakvu spravljaš ima veliki utjecaj na zdravlje ljudi.”

Luku je razveselila činjenica da je kuhar ujedno i liječnik jer spravlja zdrava jela.

“Volim pomagati kuhati”, kaže. “Uz Božju pomoć, volim pomagati drugima.”

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja pomoći će u gradnji kampa za izviđače u kojemu će djeca u Crnoj Gori moći učiti o zdravoj hrani i Bogu. Hvala vam što namjeravate priložiti velikodušne darove trinaeste subote.

Povezano s iskustvom

- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ Pokažite djeci gdje se na zemljovidu nalazi Crna Gora. Možete im pokazati i točan položaj Zelenike, gdje će darovi trinaeste subote ovoga tromjesečja pomoći u izgradnji novog kampa za izviđače. Luka živi sat vremena vožnje od tog mjesta.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

8. srpnja 2023.
Kršten poput Isusa
Crna Gora

Andrija je bio dječak koji je imao san. Sanjao je o tome da preda svoje srce Isusu krštenjem. Ali nije se htio krstiti u crkvi.

U Bibliji je čitao o tome kako je Ivan Krstitelj krstio Isusa u rijeci Jordanu. Andrija je sanjao o tome da se krsti u prirodi, baš kao Isus. Želio je biti kršten u Jadranskom moru.

Ali Andrija nikada nije bio na moru. Živio je u Srbiji, koja nema more. Najbliže more udaljeno je petsto kilometara, u državi Crnoj Gori. Andrija je čeznuo da ide na more u Crnu Goru.

Andrija se pridružio skupini djece koja su se pripremala za krštenje. I Andrijin mladi brat, Luka, bio je dio skupine, i njemu se svidjela zamisao o krštenju u moru. Sva ostala djeca su se složila kako bi bilo predivno krstiti se u moru. Uzbuđeno su sanjali o tome da se zajedno krste na izviđačkom kampiranju na Jadranskom moru. Ali Andrija nije znao kako će si priuštiti put. Otac mu je bio umirovljen i nije imao novca da mu pomogne.

Tada je Andrija saznao da mora platiti dvije svote novca: malu svotu za prijavu na izviđačko kampiranje odmah, i veću svotu za kampiranje kasnije. Trebao je brzo platiti manji iznos. Nije se imao kome obratiti, osim Bogu. "Bože, ako je to Tvoja volja, možeš li mi pomoći?" molio se.

Sutradan su u Andrijinu kuću svratila dva prijatelja njegovog oca. Rekli su da su došli dati nešto novca obitelji. Bilo je dovoljno novca da se plati registracija za izviđačko kampiranje za Andriju i Luku.

Andrija nije mogao vjerovati! Bog je tako brzo odgovorio na njegovu molitvu. Od toga dana znao je da će mu Bog pomoći da se krsti u moru. U Bibliji je uvijek iznova čitao: “Jer ja, Jahve, Bog tvoj, krijepim desnicu tvoju i kažem ti: ‘Ne boj se, ja ti pomazem.’” (Izaija 41,13)

Mjeseci su brzo prolazili i uskoro se približilo vrijeme da se plati drugi iznos za kampiranje. Andrija nije znao što bi. Tada se otac sjetio. Prije umirovljenja prodavao je kršćanske knjige kao literarni evanđelist. Ponudio je pomoć Andriji i Luki u prodaji knjiga u srpskom gradu u kojem ljetuje puno turista.

Prvi dan u gradu bio je razočaravajuć. “Molim vas, pogledajte ove knjige”, pozivao je Andrija ljude dok su prolazili pored stola za kojim je prodavao knjige u parku. Ali ljudi su skretali pogled. Te je noći Andrija bio tužan. Molio se Bogu: “Pomozi nam da sutra prodamo barem dvije knjige.”

Ujutro, dok je pomagao ocu i Luki složiti knjige na stol, jedan je starac počeo gledati u jednu knjigu. “Što je u ovoj knjizi?” upitao je. “Ova knjiga govori o posljednjim danima”, rekao je Andrija. Čovjek je kupio knjigu. Andrija je bio tako sretan! Bog mu je pomogao da proda knjigu čak i prije nego što je počeo prodavati knjige za taj dan.

Nakon toga mu je postalo lako prodavati knjige. U dva tjedna on i njegov brat zaradili su dovoljno novca da odu na kampiranje.

Tako su Andrija i Luka otišli na izviđačko kampiranje na Jadranu u Crnoj Gori. Oba dječaka krstila su se s prijateljima u moru. Kao poseban biblijski redak koji će se čitati na krštenju, Andrija je odabrao Izaiju 41,13: “Jer ja, Jahve, Bog tvoj, krijepim desnicu tvoju i kažem ti: ‘Ne boj se, ja ti pomazem.’”

Svaki put kad Andrija danas pročita taj redak, sjeti se da mu je Bog ispunio san da se krsti u moru. “Jako sam zahvalan”, kaže. “Stvarno sam blagoslovljen.”

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja pomoći će u gradnji novog izviđačkog kampa na Jadranu, u Crnoj Gori. Zgrada koja se trenutno koristi za potrebe izviđača stara je oko devedeset godina i treba se zamijeniti novom i većom zgradom. Hvala vam što namjeravate velikodušno priložiti svoje darove.

Povezano s iskustvom

- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Crna Gora. Možete im pokazati i Zeleniku, gdje će darovi trinaeste subote ovoga tromjesečja pomoći u izgradnji novog kampa za izviđače.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

15. srpnja 2023.

Kroćenje divljih valova

Crna Gora

Špiro je promatrao goleme valove koji su se razbijali o plažu na ranom jutarnjem svjetlu. Dječak je pogledao osmero ljudi koji su čekali da ih adventistički pastor krsti u Jadranskom moru. Nisu mogli ući u vodu jer su valovi bili preveliki. Valovi bi ih odnijeli.

Špiro se pitao je li Adventistička crkva Božja crkva.

“Da je ovo Božja crkva, On ne bi dopustio tako velike valove na obredu krštenja”, pomislio je.

Godina je bila 1941. Osmero ljudi na plaži trebali su postati prvi adventisti kršteni u zemlji koja je danas poznata kao Crna Gora.

Prije tog ranijutarnjeg okupljanja, mladi Špiro se pridružio tim ljudima u proučavanju Biblije. Među osam osoba bile su njegova majka i sestra.

Proučavajući Bibliju, Špiro je povjerovao da je Božja subota sedmi dan u tjednu, a ne nedjelja kako su mnogi drugi ljudi vjerovali. Vjerovao je da Bog traži od ljudi da vrate desetinu od svojih prihoda. Ali nije bio siguran želi li postati adventist.

Ipak, Špiro je s ostalima otišao na plažu gledati krštenje. Obred se trebao održati u pet sati ujutro, jer je bio radni dan i neki od krštenika trebali su stići na posao.

Sada, dok je Špiro stajao na zamračenoj plaži, vidio je da se nitko ne može krstiti zbog silnih valova.

Dok je mala skupina bespomoćno stajala na plaži, adventistički pastor podigao je ruke prema nebu.

“Gospodine”, rekao je, “molim Te, utišaj more samo na trenutak kako bi ovi ljudi mogli biti kršteni.”

U tom trenutku valovi su prestali udarati o obalu. Dok su se veliki valovi nastavili kotrljati četrdeset do pedeset metara od obale, voda u blizini plaže postala je vrlo mirna.

Špiro nije mogao vjerovati svojim očima kad je pastor ušao u mirnu vodu. Svih osam osoba bilo je kršteno.

Tada se oglasio Špiro.

“Mogu li se i ja krstiti?” upitao je.

Pastor je ljubazno pogledao dječaka.

“Ako vjeruješ, dođi”, rekao je.

Špiro je vjerovao. Imao je vjeru u spasonosnu moć Gospodina Isusa Krista. Bio je kršten upravo tamo i tada.

Umjesto osmero ljudi, kako je bilo dogovoreno, svoje srce Isusu predalo je u Jadranskom moru ukupno devetero ljudi.

Tog jutra dogodilo se pravo čudo. Bog je umirio more i osvojio srca osmero odraslih ljudi i jednog dječaka. Čudo je bilo razlog osnivanja Adventističke crkve u Crnoj Gori.

Špiro je imao šesnaest godina kad se krstio. S Bogom je živio dug i sretan život i umro u osamdeset i šestoj godini života. Iako je umro prije više od deset godina, on i danas u Crnoj Gori slovi kao junak vjere.

“Špiro je bio čovjek velikih iskustava s Bogom”, kaže njegov 76-godišnji zet Ilija. “Bio je vrlo cijenjen čovjek. I danas kad sretnem nekoga na ulici i kažem da sam Špirin zet, ljudi mu odaju poštovanje.”

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja pomoći će u izgradnji novog izviđačkog kampa na mjestu mjesne adventističke crkve u kojoj su nekoć Špiro i ostali vjernici slavili Boga. To mjesto nalazi se blizu plaže na kojoj su se Špiro i osmero ljudi krstili. Hvala vam na vašim velikodušnim darovima trinaeste subote.

Povezano s iskustvom

- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ Pokažite djeci na karti gdje se nalazi Crna Gora. Možete im pokazati i Zeleniku, gdje je Špiro kršten i gdje će biti upotrijebljeni darovi trinaeste subote ovoga tromjesečja kako bi se izgradio novi izviđački kamp.
- ◆ Znajte da je Špiro imao četiri kćeri, uključujući Ilijinu ženu Elzu. Špiro je umro u vjeri u osamdeset i šestoj godini života, 2012. godine.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

22. srpnja 2023.

Dječak s balonom

Srbija

Voja je vrlo poseban dječak. Liječnici nisu mislili da će preživjeti. Jer, dječak je bio rođen s velikim balonom na leđima, u Crnoj Gori.

Voja je imao urođenu manu zvanu *spina bifida*. Dok je bio sićušni zametak i rastao u svojoj majci, kralježnica mu nije pravilno rasla u donjem dijelu leđa. Na leđima mu je bila “rupa” i kroz nju mu je na leđima izrastao balon.

Prije nego što se Voja rodio, liječnik je majci rekao da novorođenče možda neće preživjeti. Ali majka je bila sigurna da Bog ima plan za dječaka. Molila se sve vrijeme, dan i noć, za njega.

Neposredno prije njegova rođenja majka se molila: “Dragi Bože, za nekoliko minuta saznat ću jesi li odlučio dati Voji život, ili smrt. Još jednom Te molim za njegov život. Ali neka ne bude moja, nego Tvoja volja. Zahvaljujem Ti u Isusovo ime, Amen.”

Nekoliko trenutaka kasnije, glasan plač malog Voje ispunio je rađaonicu. Njegov je plač bio poput glazbe za majčine uši. To ju je ispunilo radošću. Njezin dječak bio je živ!

Ali onda je ugledala balon na njegovim leđima. Balon je bio toliko velik da mu nije mogla vidjeti noge. Tada je balon pukao. Majka je mogla vidjeti Vojine noge, ali nešto nije bilo u redu. Nije ih mogao pomaknuti.

Liječnik je odmah smjestio Voju i majku u zrakoplov i poslao ih u specijalnu dječju bolnicu u Srbiji.

U novoj bolnici liječnica je bila iznenađena kad je ugledala Voju. Ona je dvadeset i dvije godine pomagala novorođenoj djeci sa *spinom bifidom*, ali ovako nešto nikada nije vidjela.

“Ovo je jedan od najgorih slučajeva koje sam ikada vidjela”, rekla je. Voja je trebao hitnu operaciju.

Majka se molila dok je liječnik četiri sata operirao bebu. Bog je čuo njezine molitve. Operacija je bila uspješna. Voja je mogao pomicati noge!

Voja je sljedećih nekoliko godina morao posjetiti mnoge liječnike. Dok se majka molila, Voja ih je sve iznenađivao. Liječnici su ga upozoravali da će za tri mjeseca imati problema s glavom. Ali nije. Liječnici su rekli da neće moći hodati. Ali jest.

U početku je Voja bio slab. Noge ga nisu dobro držale, a i puno je padao dok je trčao. Ali nije odustajao. Nastavio je trčati.

Majka je molila Boga da pomogne njezinu dječaku. Mnogo su puta ona i otac molili cijelu noć. Otac je naporno radio kao srednjoškolski profesor matematike kako bi platio Vojine bolničke račune. Majka je vodila Voju na mnoge liječničke preglede i fizikalne terapije. A Voja je postajao sve jači i jači.

Svi liječnici koji su vidjeli Voju bili su u čudu. Nisu mogli vjerovati svojim očima. Posebno je bila iznenađena liječnica koja mu je operirala noge. Bila je ateistica. Nije vjerovala u Boga. Ali kad je vidjela Voju kako trči i skače, i kad je vidjela Majku kako moli Boga, predomislila se. “Bog stvarno postoji”, rekla je.

Majka ne sumnja da je Bog živ. Bog je uslišio njezine molitve da održi Voju na životu, i ona mu savjetuje: “Kamo god ideš, podijeli svoju životnu priču s drugim ljudima.”

Danas je Voja visok, snažan tinejdžer. Voli govoriti drugima o tome što su Bog i njegovi roditelji učinili za njega. “Kad pričam svoju životnu priču, sjećam se svojih roditelja i onoga što su učinili za mene”, kaže. “Toliko su se žrtvovali jer me vole.”

Danas je Voja učenik Srednje adventističke škole u Novom Sadu, u Srbiji, koja se otvorila uz pomoć darova trinaeste subote prikupljenih u trećem tromjesečju 1997. godine. Darovi

trinaeste subote koje su dala djeca prije više od dvadeset i pet godina danas pomažu Voji da stekne adventističko obrazovanje.

Povezano s iskustvom

- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Crna Gora. Možete im pokazati i gdje se nalazi Beograd u Srbiji, gdje je Voja bio operiran kao novorođenče, te Novi Sad u Srbiji, gdje Voja trenutno ide u školu, koja je dobila dio darova trinaeste subote 1997. godine.
- ◆ Povucite usporedbu između Vojinih roditelja i Isusa. Roditelji su mnogo toga žrtvovali kako bi spasili Voju. Isus se žrtvovao još više kako bi spasio sve ljude. Isus je napustio savršen, predivan život u raj u da bi došao na Zemlju i umro za ljudske grijeh. Isus se toliko žrtvovao jer voli ljude, baš kao što su se i Vojini roditelji žrtvovali mnogo jer ga vole.
- ◆ Stavite pred djecu izazov da budu kao Voja i da dijele s drugima što je Bog učinio za njih. Kao vježbu, zamolite ih da podijele primjere onoga što je Bog učinio za njih u dječjoj subotnjoj školi.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

29. srpnja 2023.
Ispit subotom
Srbija

Marta je voljela glazbu. Svirala je violinu otkako je bila mala djevojčica. Sada je imala priliku polaziti glazbenu školu svojih snova u glavnom gradu Srbije, Beogradu.

Ali Marta je imala velik izazov. Trebala je položiti ispit kako bi bila upisana u školu. Kao ispit morala je svirati violinu pred skupinom učitelja. Ispit je dogovoren za subotu. Marta nije htjela polagati ispit subotom. Za nju je subota bila sveti dan za proslavljanje Boga u crkvi i provođenje posebnog vremena s Njim cijeli dan — od zalaska sunca u petak do zalaska sunca u subotu. Sjetila se četvrte zapovijedi koja kaže: “Sjeti se da svetkuješ dan subotnji. Šest dana radi i obavljaš sav svoj posao. A sedmoga je dana subota, počinak posvećen Jahvi, Bogu tvojemu. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živina tvoja, niti došljak koji se nađe unutar tvojih vrata.” (Izlazak 20,8-10)

Marta bi rado polagala ispit u nedjelju, ili ponedjeljak, ili utorak, ili srijedu, ili četvrtak, ili čak petak. Imala je tih šest dana za rad i obavljanje svih svojih poslova. Ali sedmi dan je bila subota. Tada nije željela obavljati nikakav posao, uključujući polaganje ispita za upis u glazbenu školu.

Marta je osjećala da nema nade. Tužno je pomislila: “Pohađanje glazbene škole očito nije Božja namjera za mene.”

Ipak, molila se da se izvrši Božja volja. Otac i majka molili su se da bude Božja volja. Prijatelji iz crkve molili su se da bude Božja volja.

Zatim je glazbena škola pozvala Martine roditelje na poseban sastanak.

Otac i majka strpljivo su slušali dok je profesorica nabrala sva pravila kojih bi se Marta morala pridržavati ako bi išla u glazbenu školu. Kad je učiteljica završila, otac je tražio da se upozna s ravnateljicom.

U uredu ravnateljice otac je rekao da bi Marta rado slijedila školska pravila, ali ona također ima još jedno pravilo koje želi slijediti: četvrtu Božju zapovijed.

“Marta neće moći polagati ispit u subotu”, rekao je otac. “Možda bi umjesto toga mogla polagati ispit u petak, ili nedjelju?”

Ravnateljica je odmah odmahнула glavom.

“To nije moguće”, rekla je.

Rekla je da se datum ne može mijenjati jer se nikad prije nije mijenjao. Marta je bila prva osoba koja je tražila promjenu dana ispita.

Otac nije odustajao.

“Bi li Marta mogla polagati ispit nakon zalaska sunca u subotu?” upitao je.

Ravnateljica je šutjela. Bila je zbunjena. Zatim je upitala: “Kada sunce zalazi u subotu?”

“Pretpostavljam da će to biti oko 20.10”, rekao je otac.

“Onda je to nemoguće”, rekla je ravnateljica. “Naša škola radi samo do 20 sati.”

Ali osjećala je samilost prema Marti i obećala joj je da će pokušati pomoći.

Marta je čekala. Nastavila je vježbati violinu kao da će moći polagati ispit nakon zalaska sunca u subotu. Molila se. Njezini su se roditelji molili. Članovi mjesne crkve su se molili.

Nekoliko dana prije ispita javila se profesorica iz glazbene škole. Rekla je da je vrijeme ispita promijenjeno. Marta je mogla polagati ispit nakon zalaska sunca! Bilo je to čudo! Nikada prije škola nije promijenila vrijeme ispita.

Dan ispita bila je hladna i kišovita subota. Marta je dan trebala provesti vježbajući violinu kako bi navečer što bolje svirala u glazbenoj školi. Ali umjesto da vježba svirati violinu,

Marta je sve ostavila i otišla u crkvu. Slavila je Boga koji je završio svoje djelo koje je učinio sedmoga dana i odmorio se tog dana od svega svoga djela koje je učinio (Postanak 2,2).

Nakon zalaska sunca Marta je dobro svirala violinu. Učitelji su bili zadivljeni. Ali, što je još važnije, Marta je osjećala mir i zadovoljstvo u srcu. Svetkujući subotu, stavila je Boga na prvo mjesto u svojem životu i sada je znala da je On s njom.

Kad su objavljeni rezultati ispita, 14-godišnja Marta dobila je odlične ocjene. Mogla je ići u glazbenu školu iz snova!

“To me iskustvo uvjerilo da nikada ne smijem gubiti nadu”, kaže Marta. “Iako ponekad mislim da nema izlaza iz neke neprilike, sada znam da Bog uvijek ima plan, da ima izlaz, i da se samo trebam predati i vjerovati Njemu.”

Bog čini velike stvari u Beogradu, u Srbiji, gdje Marta pohađa glazbenu školu. Darovi trinaeste subote prije tri godine pomogli su otvoriti tamo novu crkvu.

Povezano s iskustvom

- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ Pogledajte Martu kako svira violinu na Youtube-u: bit.ly/Marta-Serbia.
- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Srbija. Možete im pokazati i glavni grad Srbije, Beograd, u kojemu Marta pohađa glazbenu školu i gdje su darovi trinaeste subote prije tri godine pomogli u osnivanju nove crkve.
- ◆ Stavite izazov pred djecu da stave Boga na prvo mjesto u svojim životima tako što će držati Njegove zapovijedi, uklju-

čujući zapovijed o svetkovanju subote. Pročitajte Isusove riječi iz Ivana 15,10: “Budete li čuvali moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi...”

- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

5. kolovoza 2023.

Molitva da ne pada kiša

Poljska

Kiša je snažno padala kad je šestogodišnja Julia stigla u malu adventističku školu u Poljskoj. Djeca su skinula svoje mokre kapute kad su ušla u učionicu. Došlo je vrijeme da započnu dan bogoslužjem.

Julia je sjedila za svojim stolom i čekala da učiteljica progovori. Znala je što će učiteljica pitati i bila je spremna odgovoriti.

Kad je desetero male djece mirno sjedilo i utihnulo, učiteljica je postavila pitanje na koje je Julia čekala.

“Dobro jutro, djeco!” rekla je. “Tko danas ima za što zahvaliti Bogu? Tko danas ima nešto za što želi danas zamoliti Boga?”

Julijina se ruka podigla.

“Da, Julia?” upitala je učiteljica.

“Želim zamoliti Boga da zaustavi kišu”, rekla je Julia. “Želim ići van.”

Učiteljica se nasmiješila. Znala je da Julia nije jedino dijete koje želi ići van. Sva su djeca došla u malu školu pomalo tužna zbog kišnog vremena, jer su se svi veselili izlasku svaki dan.

U Julijinoj školi djeca ne idu van samo na odmor. Djeca također idu van učiti o Bogu. Svaki dan učitelji izvode djecu van da istražuju Božju prirodu u poljima i u šumi oko male škole. Djeca se također igraju i jedu vani. Ponekad se Julia penje na drveće sa svojim mlađim bratom.

U drugim slučajevima stavljaju tijesto na štapove i peku ih nad vatrom. Julia voli jesti ukusan hrskavi tost koji sama pripravi.

Sada je učiteljica pogledala Juliju i drugu malu djecu u učionici. Pogledala je kroz prozor. Činilo se da kiša pada još jače nego prije. Kiša je trebala padati cijeli dan.

Ali učiteljici je bilo drago što Julia želi zamoliti Boga za pomoć. Julijin otac i majka nisu se molili kod kuće. Julia se naučila moliti tek kad je došla u adventističku malu školu.

“Naravno, možemo moliti Boga da zaustavi kišu”, rekla je učiteljica. “Bilo bi lijepo danas izaći van.”

Nakon što su sva mala djeca imala priliku izraziti svoje zahvale i molbe Bogu, učiteljica se pomolila.

“Dragi Bože”, molila se, “molim Te, pusti nas da danas idemo van. Daj nam nekoliko sati bez kiše da možemo izaći van.”

Došlo je devet sati. Bilo je to vrijeme kad su djeca uobičajeno išla van. Julia je pogledala kroz prozor. Kiša je stala!

S velikom radošću su Julia i ostala djeca obukla svoje kapute i istrčala van. Trava je bila mokra. Drveće je bilo mokro. Ali s neba nije padala kiša. Mogli su učiti o Bogu u prirodi.

Kad je stiglo vrijeme ručka, učiteljica je pozvala djecu da uđu u školu kako bi ručali.

Djeca su se strpala u kantinu koju su dijelili s većom djecom iz osnovne škole. Kad su počeli jesti, kiša je opet počela jako padati.

Julia je bila ispunjena strahopoštovanjem prema Božjoj moći. On je čuo njezinu molitvu i odgovorio na nevjerovatan način.

“Vau, učiteljice!” rekla je. “Bog je odgovorio na našu molitvu. Nije kišilo kad smo išli van. Počela je padati kiša kad smo ušli unutra. Bog je nevjerovatan!”

Hvala vam na vašim darovima subotnje škole koji pomažu adventističkim školama diljem svijeta da poučavaju djecu kao što je Julia o predivnoj Božjoj ljubavi.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se nalazi Varšava, glavni grad Poljske na karti. Mala škola nalazi se oko četrdeset kilometara od Varšave, u gradu koji se zove Podkowa Lesna.
- ◆ Ime Julia je pseudonim. Adventistička misija se upoznala s Juliom i njezinom pričom preko njezine učiteljice.
- ◆ Podijelite s djecom misao o tome da Bog čuje i najmanje molitve, uključujući molitvu da zaustavi kišu kako bi dječica mogla ići van.
- ◆ Julia pohađa prvu i jedinu adventističku malu i osnovnu školu u Poljskoj.
- ◆ Ta je škola pružila sklonište i nahranila ukrajinske izbjeglice te poučavala njihovu djecu tijekom oružanih sukoba u Ukrajini.
- ◆ Pročitajte više o toj školi na web-stranici Transeuropske divizije: bit.ly/Poland-school.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

12. kolovoza 2023.

Ruže i anđeli

Poljska

Melisa je djevojčica koja živi u Poljskoj. Ima prekrasnu ravnu smeđu kosu koja joj dopire sve do ramena. Ima velike smeđe oči koje svjetlucaju iza zelenih naočala kad se nasmiješi. Kad ide u školu, voli nositi ružičastu majicu s kapuljačom, plave traperice i ružičaste čarape sa slikama crno-bijelih pasa.

U svakom pogledu, Melisa izgleda kao lijepa djevojčica. Ali njezina učiteljica kaže da ona nije uobičajena djevojčica. Ona je posebna. Sve je to zbog sna koji je sanjala kad je imala osam godina.

U snu je Melisa ležala u krevetu kod kuće. Svuda oko nje bile su ruže. Svježe, bijele ruže bile su oko njezine glave. Svježe bijele ruže ležale su joj na trbušćiću. Ali onda su se ruže promijenile. Ispod njezina trbuha ruže su bile crne i mrtve. Crne mrtve ruže ležale su joj na nogama. Crne mrtve ruže ležale su joj na stopalima.

U crnim mrtvim ružama kraj njezinih nogu stajao je loš anđeo. Svađao se s dobrim anđelom koji je stajao u svježim bijelim ružama iznad njezine glave.

“Ona je moja”, rekao je loš anđeo.

“Ne, ona je moja”, odgovorio je dobri anđeo.

Dobri anđeo i loš anđeo raspravljali su tko će osvojiti Melisino srce.

Tada se Melisa probudila.

Takav san se nekoj djeci može učiniti čudnim i zastrašujućim. Ali Melisa nije bila zabrinuta. U školi je učila o velikoj borbi između Isusa i Sotone. Znala je da je Sotona nekoć bio dobri anđeo koji je živio na Nebu. Ali postao je loš anđeo.

Želio je postati kao Bog i uvjerio je mnoge anđele da mu se pridruže. Tako je započeo rat između Isusa i Njegovih dobrih anđela s jedne strane, i Sotone i njegovih loših anđela s druge strane. Biblija nam govori o toj nevidljivoj borbi u Efežanima 6,12: “Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima.” Loši anđeli bore se s dobrim anđelima za živote djevojčica i dječaka u Poljskoj i diljem svijeta. Bitka će završiti kad Isus dođe na Zemlju i odvede otkupljene u svoj dom na Nebu.

San nije uplašio Melisu, jer je znala da se Isus i Njegovi dobri anđeli ne samo bore za nju, već je i štite.

Melisa nikada nije zaboravila taj san i često o njemu razmišlja. Želi imati dobre vrijednosti i donositi dobre odluke. Ona želi da Isus i Njegovi dobri anđeli uvijek pobjeđuju u njezinu životu. Ona želi da Isus i Njegovi dobri anđeli posvuda pobijede.

Jednom su se neka djeca posvađala u školi. Učiteljica je bila očajna i nije znala što učiniti. “Što možemo učiniti?” pitala je učiteljica zavađenu djecu.

Melisa se sjetila svojeg sna. Dobri i zli anđeli vodili su nevidljivu bitku u njezinoj školi. Zli anđeli izazivali su svađu druge djece.

Melisa je podigla ruku.

“Učiteljice, kad imamo problema, možemo se moliti,” rekla je.

Učiteljica je klimnula glavom. Zaboravila je savjet koji je sama davala učenicima. Bio je dobar prijedlog moliti se. Učiteljica je pozvala djecu i oni su se molili da Isus i Njegovi dobri anđeli pobijede u ovoj bitci. Dok su se molili, Sotona i njegovi zli anđeli bili su poraženi, a Isus i Njegovi dobri anđeli su pobijedili. Tako se mir vratio u malu školu u Poljskoj.

Melisin san nije promijenio samo njezin život. On također mijenja njezinu školu.

Hvala vam na vašim darovima subotnje škole koji pomažu školama diljem svijeta u poučavanju djece kao što je Melisa o predivnoj Isusovoj ljubavi.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci na karti gdje se nalazi Varšava, glavni grad Poljske. Mala škola nalazi se oko četrdeset kilometara od Varšave, u gradu koji se zove Podkowa Lesna.
- ◆ Melisa pohađa prvu i jedinu adventističku malu osnovnu školu u Poljskoj. Ona se nalazi na imanju Poljskog fakulteta teologije i humanističkih znanosti, što čini Adventističko učilište u Poljskoj.
- ◆ Ta je škola pružila sklonište i nahranila ukrajinske izbjeglice te poučavala njihovu djecu tijekom oružanih sukoba u Ukrajini.
- ◆ Pročitajte više o toj školi na web-stranici Transeuropske divizije: bit.ly/Poland-school.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

19. kolovoza 2023.

Naranče i limuni

Poljska

Volite li slatkiše? Kakve slatkiše volite? Tortu? Čokoladu? Žvakaće gume?

Ako pitate djecu u Poljskoj o njihovim omiljenim slatkišima, bilo je vrijeme kad bi svako dijete vjerojatno reklo: "Naranče!"

Možda naranče možete pronaći u trgovini ili, ako imate sreće, možda rastu u vašem dvorištu. Ali bilo je gotovo nemoguće pronaći naranče u komunističkoj Poljskoj. Jedino doba godine kad su naranče i drugi citrusi bili dostupni bio je Božić.

Dakle, uživanje u narančama na Božić bilo je nešto veliko za poljsku djecu. Naranče su bile toliko bitne da je, kako su se približavali božićni blagdani, nacionalna televizija redovito izvještavala o kretanju brodova koji su plovili prema Poljskoj sa svojim dragocjenim teretom naranči, limuna i drugih agruma.

Jedan brod je prevozio naranče iz Egipta; drugi brod je prevozio mandarine iz Turske; treći brod je prevozio još naranči s Kube; a četvrti brod je prevozio hrpu različitih vrsta tropskih agruma iz Južne Amerike.

Poljskoj su djeci i odraslima tekle sline dok su gledali televizijske snimke iskrcavanja ukusnog voća s brodova u poljskim lukama. Voće nije bilo jeftino. Ali nisu mogli dočekati da dođe Božić kako bi mogli oguliti koru naranče ili limuna i uživati u slasnoj unutrašnjosti.

Možda nitko nije volio naranče i limune više od Marije. Ona više nije bila djevojčica, ali je voljela naranče i limune otkad zna za sebe. Marija je bila mlada žena i bila je bolesna.

Uopće se nije osjećala dobro i željela je pojesti naranču ili limun.

“Ryszarde,” rekla je gledajući s nadom svojeg muža, “stvarno želim naranču ili limun.”

Ryszardovo se čelo naboralo od brige. Dao bi sve na svijetu za naranču ili limun za svoju dragu suprugu. Naranča ili limun mogli bi biti upravo ono što će joj pomoći da se osjeća bolje.

Ali naranče i limuni bili su dostupni za prodaju samo u božićno vrijeme. Vrijeme nije bilo ni blizu Božića. Čak i da je božićno vrijeme, previše bi stajalo kupiti naranču ili limun. Ryszard je bio pastor, a on i Marija uopće nisu imali mnogo novca, sigurno ne dovoljno da kupe naranču ili limun.

Ipak, Marija je htjela naranču ili limun. Bio je to jednostavan san, a Ryszard je bio tužan jer ga nije mogao ispuniti.

Uz molitvu Bogu za pomoć, izašao je iz kuće kako bi posjetio neke članove crkve. Želio ih je ohrabriti i podsjetiti na Božju ljubav.

Ryszard se zaustavio u jednoj kući kako bi posjetio staricu. Starica je bila usamljena jer joj je kći živjela daleko, u Sjedinjenim Američkim Državama.

Kad je pokucao na vrata, starica ih je otvorila uz širok osmijeh.

“Pastore, dobro je da ste došli!” uzviknula je. “Upravo sam primila paket od kćeri iz Amerike i imam malo naranči i limuna za vas!”

Ryszard nije mogao vjerovati svojim ušima.

Nekoliko trenutaka kasnije nije mogao vjerovati svojim očima. Starica mu je dala kutiju punu predivnih naranči i svijetlih limuna. Obična kutija s dragocjenim voćem izgledala je poput kutije ispunjene do vrha svjetlucavim draguljima.

Ryszard je jedva čekao da se vrati kući.

“Dušo, imam nešto za tebe”, rekao je supruzi.

Pokazao je Mariji naranče i limune. Oči su joj se raširile od čuđenja.

“Odakle ti to?” upitala je.

“Bog mi ih je dao”, rekao je Ryszard. “On ih je nabavio.”

Bila je to istina. Bio je to čudesan dar — a nije bio čak ni Božić. Biblija kaže: “A Bog moj ispunit će svaku vašu potrebu po bogatstvu svome, veličanstveno, u Kristu Isusu.” (Filipljanima 4,19)

Hvala vam na vašim darovima subotnje škole koji pomažu drugima diljem svijeta da upoznaju Boga punog ljubavi koji ispunjava sve naše potrebe.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Varšava, glavni grad Poljske.
- ◆ Ryszard Jankowski predsjednik je Poljske unije konferencija.
- ◆ Na internetskoj stranici Foodpolka.com nalaze se korisne dodatne informacije o povijesti naranča u Poljskoj, što je vezano uz ovu priču.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

26. kolovoza 2023.

Salate i kobasice

Latvija

Četverogodišnja Anna voljela se igrati sa svojom četverogodišnjom prijateljicom Aleksom u vrtiću u malom selu u središnjoj Latviji.

Dvije djevojčice posebno su voljele igrati igru u kojoj su se pretvarale da su odrasle osobe. Anna se pretvarala da je profesorica matematike, a Aleksa da je loša učenica. Aleksa bi zakasnila na nastavu. Ne bi napisala zadaću. Nije htjela slušati.

Anna se pretvarala da je vrlo stroga učiteljica. Glumila je da je ljuta, i pokušavala je kazniti Aleksu.

“Idi stajati u kut ostatak dana!” rekla je Anna Aleksu.

No, Aleksa je jako dobro glumila lošu učenicu. Odbila je stajati u kutu.

“Ne, neću!” rekla je.

Nekih dana kad su se djevojčice pretvarale da su odrasle, Anna je bila umjetnica, a Aleksa liječnica.

Aleksa je znala nešto o liječnicima. Imala je mnogo zdravstvenih problema i bila je često bolesna. Imala je mnogo prehlada i groznica. Kašljala je i imala je nevolja s disanjem.

Anna i Aleksa također su se voljele pretvarati da kuhaju. Pomiješale su zemlju i vodu u gusti smeđi gulaš i začinili ga izdašno posipajući cvijeće. Jarko ljubičasto, ružičasto, plavo i žuto cvijeće išlo je u smeđu juhu.

U početku su se Anna i Aleksa samo igrale i jele svoju hranu u vrtiću. Zatim su, kako su rasle, počele zajedno ići u školu, a Aleksa je počela dolaziti u Anninu kuću nakon što je škola završila. Igrale su se poslijepodne i jele pravu hranu koju je Annina majka stavila na stol za večeru.

Aleksa se iznenadila kad je prvi put vidjela Anninu majku kako na stol stavlja salatu od krastavaca, rajčice, luka, kopra, listova špinata i zelene salate. Kod kuće je rijetko jela salatu, a voljela je slatku, sočnu i hrskavu hranu i bogatstvo okusa.

Aleksa se još više iznenadila kad je prvi put vidjela veganske kobasice. Kod kuće je jela mesne kobasice, a nikad nije vidjela kobasice od bilja. Svidjele su joj se veganske kobasice i uživala je jesti ih s prženim krumpirićima i umakom od rajčice u Anninoj kući.

Aleksinoj se majci također svidjela hrana u Anninoj kući. Ponekad je dolazila i razgovarala s Anninom majkom dok su se Aleksa i Anna igrale. Bila je iznenađena što Anna i njezina obitelj ne jedu meso. Ali, kao i Aleksi, svidjela joj se hrana. Još važnije, vidjela je da je Aleksa manje bolesna jer jede zdravu hranu.

Aleksina majka željela je da njezina djevojčica bude još zdravija pa je od Annine majke tražila savjete kako pripremiti zdravu hranu. Počela je kuhati zdravu hranu kod kuće. Kako su se obroci mijenjali u Aleksinom domu, Aleksa je postajala sve zdravija. Imala je sve manje prehlada i groznica. Prestala je kašljati. Više nije imala problema s disanjem. Aleksinoj majci bilo je drago što njezina djevojčica više nije bolesna.

Jedne subote Anna je pozvala Aleksu, njezinu majku i starijeg brata Markussa u crkvu. Aleksa i Markuss uživali su u subotnjoj školi i uskoro su dolazili u crkvu svake subote.

Tada je Aleksina majka predala svoje srce Isusu i pridružila se Adventističkoj crkvi. Nakon toga su njezin brat Markuss, njezina baka i njezin ujak predali svoja srca Isusu. Sada se i njezina druga baka sprema predati svoje srce Isusu.

Anna i Aleksa se i danas vole igrati. Više se ne pretvaraju da su odrasle osobe, već se sada kao izvidačice igraju na drukčije načine. One također žele predati svoja srca Isusu i zajedno se krstiti.

“Aleksa je moja najbolja prijateljica”, kaže Anna.

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja podržat će izviđače u Latviji, kao što su Anna i Aleksa. Darovi će pomoći u gradnji zgrade u glavnom gradu Latvije, Rigi, gdje će izviđači i druga djeca moći učiti o zdravoj hrani i Bogu koji ih voli. Hvala vam što namjeravate velikodušno priložiti vaše darove.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Latvija. Možete im pokazati i mjesto Trikata, gdje su živjele Anna i Aleksa te glavni grad, Rigu, gdje će darovi trinaeste subote pomoći u otvaranju središta utjecaja za izviđačke programe i druga nastojanja za doseganjem ljudi.
- ◆ Upitajte djecu na koji je način Anna bila dobar svjedok Aleksu. Mogući odgovori: Anna je pokazala kako živjeti zdravo time što se hranila zdravom hranom; Ana je pozvala Aleksu i njezinu obitelj u crkvu subotom. Podsjetite djecu da je Anna svojim svjedočenjem dovela šestero ljudi Isusu: Aleksu, njezinu majku, njezinog brata, njezinog ujaka i njezine dvije bake. Stavite izazov pred djecu da također budu dobri svjedoci za Isusa svojim načinom življenja, djelima i pozivanjem svojih prijatelja u crkvu.
- ◆ Više o Anni čitajte sljedećeg tjedna.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

2. rujna 2023.
Mala misionarka
Latvija

Anna jako voli Isusa i voli razgovarati o Njemu sa svojim prijateljima u Latviji. Toliko voli govoriti o Isusu da je majka naziva “malom misionarkom”.

Anna se ne sjeća kada je prvi put počela razgovarati o Isusu sa svojim prijateljima. Ali možda je to bilo na dan kad je imala pet godina. Tog dana Anna se vozila u automobilu sa svojom najboljom prijateljicom, petogodišnjom Aleksom.

Majka je vozila automobil i sjedila je na prednjem sjedištu.

Dok su putovali, Aleksa se loše ponašala. Stalno se kretala na svojem sjedištu. Uzvrpoljila se. Migoljila se. Nije lijepo i mirno sjedila kao što bi lijepo odgojena djevojčica trebala sjediti.

Anna je tiho gledala sa svoje strane sjedala i zatim progovorila.

“Aleksa,” rekla je Anna prilično odlučno, “Isus Krist će uskoro doći. Ponašaš li se lijepo?”

Na prednjem sjedalu majka je čula Annu i iznenadila se. Pitala se što će Aleksa reći. Aleksa nije išla u crkvu, ali je od bake ponešto znala o Isusu.

Čuvši Annino pitanje o njezinom ponašanju, Aleksa je radoznalo okrenula glavu prema Anni.

“Kako će Isus doći?” pitala je. “Kada će Isus doći?” dodala je. “Zašto će Isus doći?”

Pitanja su bila važna. Pitanja su bila velika za malu djevojčicu poput Anne.

Ali Anna je odgovorila najbolje što je mogla. Rekla je da je Isus u Bibliji obećao da će doći na Zemlju na velikom bijelom oblaku.

Nitko ne zna točno kad će Isus doći, ali On je u Bibliji također obećao da će uskoro doći.

Zašto će Isus doći? Da odvede svoju djecu kući! Isus jako voli djecu i za njih je pripremio dom gdje će se moći igrati s lavovima i janjcima i živjeti s Njim zauvijek.

Aleksa se prestala micati na sjedalu. Prestala se vrpolti. Prestala se meškoltiti. Sjedila je mirno i pristojno kao što bi lijepo odgojena djevojčica trebala sjediti dok je razmišljala o onome što je Anna rekla.

Bilo je to prvi put da je čula za Isusov dolazak. Jako, jako joj se sviđalo kako to zvuči. Željela je biti spremna za susret s Isusom.

Biblija ovako opisuje Isusov dolazak: “Gle, dolazi s oblacima i gledat će ga svako oko...” (Otkrivenje 1,7)

Ali nitko ne zna točno kada će to biti. Sâm Isus je rekao: “A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac.” (Marko 13,32)

Isus je također rekao: “Evo, dolazim ubrzo i plaća moja sa mnom: naplatit ću svakom po njegovu djelu!” (Otkrivenje 22,12)

Opisujući dom koji je Isus pripremio za svoju djecu, Biblija kaže: “Vuk će prebivati s jagnjetom, ris ležati s kozličem, tele i lavić zajedno će pâsti, a djetešce njih će vodit’.” (Izaija 11,6)

Nakon razgovora o Isusovom dolasku, Ana i Aleksa su još mnogo puta razgovarale o Isusu.

Anna je uistinu bila “mala misionarka”. Zbog njezina su utjecaja Aleksina majka, brat, ujak i dvije bake predali svoja srca Isusu i čekaju Njegov skori dolazak. Danas Anna i Aleksa imaju četrnaest godina i izviđačice su. One također radosna srca čekaju Isusov skori dolazak.

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja pomoći će da djeca u Latviji upoznaju Isusa i čuju o Njegovom drugom dolasku. Darovi će pomoći u gradnji zgrade u glavnom gradu Latvije, Rigi, gdje će izviđači i druga djeca moći upoznati

Isusa. Hvala vam što namjeravate velikodušno priložiti svoje darove.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Latvija. Možete im pokazati i mjesto Trikata, gdje žive Anna i Aleksa, te glavni grad, Rigu, gdje će darovi trinaeste subote pomoći u otvaranju središta utjecaja za izviđačke programe i druge inicijative u cilju doseganja ljudi.
- ◆ Upitajte djecu na koji je način Anna bila mala misionarka. Mogući odgovor: Govorila je svojim prijateljima o Isusu. Stavite izazov pred djecu da također govore svojim prijateljima o Isusu.
- ◆ Više o Anni čitajte sljedećeg tjedna.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

9. rujna 2023.

Klavir, izviđači i Isus

Latvija

Jeste li ikada upoznali nekoga i stvarno se toliko slagali i imali toliko toga zajedničkog da ste se odmah osjećali ugodno jedno s drugim.

To se dogodilo Anni. S Emilijom se odmah složila kad su se upoznale u glazbenoj školi u Latviji. Dvije djevojčice bile su gotovo iste dobi. Anna je imala deset godina, a Emilia jedanaest. Anna je voljela glazbu, a i Emilia je voljela glazbu. Zato su išle u glazbenu školu. Obje su djevojčice učile svirati klavir.

No pokazalo se da obje vole više toga osim sviranja klavira. Anna je voljela pse, i Emilia je voljela pse. Anna je voljela gimnastiku, i Emilia je voljela gimnastiku. Dvije su djevojčice imale mnogo zajedničkih zanimanja pa su brzo postale dobre prijateljice.

Anna je voljela i izviđače. Ali Emilia nije znala ništa o izviđačima. Anna se nedavno pridružila izviđačima, kad je napunila deset godina. Uživala je pjevati, proučavati Bibliju i zarađivati značke s drugim izviđačima. Posebno su joj se sviđjeli izviđački kampovi. Kad su se u Latviji svi izviđači, i mali i veliki, pripremili za kampiranje, Anna je pozvala i Emiliju da dođe.

Emiliji se jako sviđjelo kampiranje! Sviđjelo joj se spavati u šatoru cijeli tjedan. Voljela je pjevati i razgovarati te svake večeri sudjelovati u biblijskim skečevima s tri stotine djece iz dvadeset i tri izviđačka kluba u Latviji. Posebno je voljela sjediti ispred logorske vatre. Nakon večernjeg bogoslužja sva su se djeca podijelila u svoje klubove i zapalila logorsku vatru. Zatim su sjela oko plamena i slušala iskustva.

Emilia je voljela slušati iskustva!

Nakon kampiranja Emilia je voljela izviđače baš kao i Anna. Anna i Emilia postale su još bliže prijateljice.

Tada je Anna pozvala Emiliju da dođe k njoj. Dvije su se djevojčice počele okupljati kako bi svake nedjelje proučavale Bibliju s Anninom prijateljicom Aleksom i drugom djecom. U godinu dana djeca su uspjela pročitati cijelu Knjigu o Ruti i 1. o Kraljevima.

Anna je također pozvala Emiliju da pođe s njom subotom u crkvu. U crkvi su dvije djevojčice zajedno svirale klavir. Anna je posebno voljela svirati duet o Isusu kao sunčevoj zruci ovome svijetu.

Anna i Emilia jedva čekaju sljedeće izviđačko kampiranje. Izviđači pripremaju skeč o Tabiti, dvanaestogodišnjoj djevojčici koju je Isus uskrisio iz mrtvih. Emilia će biti naratorica u skeču. Ona ima desetogodišnjeg brata koji će također ići na kampiranje. To će mu biti prvo kampiranje.

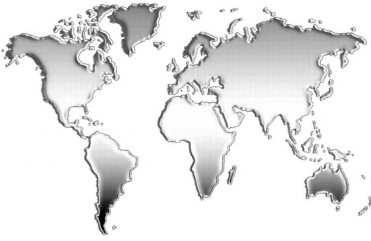
Da, Anna i Emilia imaju puno toga zajedničkog. Vole klavir, pse, gimnastiku, izviđače, kampiranja, Bibliju i sviranje. Ali sada imaju jedno još važnije zajedničko zanimanje: obje vole Isusa.

“Volim Isusa i volim čitati Bibliju”, kaže Anna. “Pokušavam podijeliti ovu istinu s drugima.”

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja podržat će izviđače kao što su Anna i Emilia u Latviji. Darovi će pomoći u gradnji zgrade u glavnom gradu Latvije, Rigi, gdje će izviđači i druga djeca moći upoznati Isusa. Hvala vam što namjeravate velikodušno priložiti svoje darove.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Latvija. Možete im pokazati i glavni grad, Rigu, gdje Anna sada živi i gdje će darovi trinaeste subote pomoći u otvaranju središta utjecaja za izviđačke programe i druge inicijative za doseganje ljudi.
- ◆ Upitajte djecu da nabroje što imaju zajedničko Anna i Emilia. One vole svirati klavir, vole pse, gimnastiku, izviđače, kamping, proučavanje Biblije, vole izvoditi posebnu glazbu zajedno u crkvi, vole Isusa. Upitajte djecu što misle što je najvažnije što povezuje Annu i Emiliju — možda klavir, psi, izviđači? Napomenite kako je najvažnije u prijateljstvu djevojčica — i u prijateljstvima sve djece — Isus. Isus je naš najbolji Prijatelj i On može učiniti sva naša ostala prijateljstva predivnima.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

16. rujna 2023.

Molitva za komarca

Latvija

Bila je jako, jako mračna noć.

Majka, otac i mali četverogodišnji Maris spavali su u svojoj kući na selu, u Latviji. Bilo je toliko mračno da nisu ništa vidjeli kroz prozor. Niste mogli vidjeti svoju ruku ako biste je držali ispred očiju.

Iznenada se majka probudila. Inače je majka spavala vrlo čvrsto. Kad bi položila glavu na jastuk, zaspala bi u dvije minute. Budila bi se samo onda kad bi ujutro sinulo sunce.

Ali te se noći trgnula iz sna. Bila je sasvim budna. Otac je čvrsto spavao kraj nje.

Negdje u tamnoj sobi bio je četverogodišnji Maris na svojem malom krevetu,

“Bože, zašto si me probudio?” tiho se molila majka. “Što želiš od mene? Što želiš da učinim?”

Majka se pitala nije li netko negdje u nevolji pa da Bog želi da se ona moli za tu osobu.

“U redu, mogu se moliti”, rekla je majka.

Nakon molitve majka i dalje nije mogla zaspati. Pitala se za koga Bog želi da se ona moli. Molila se za bolnice. Molila se za zatvore. Molila se za ljude koji upravljaju vozilima, za djecu i za sve u cijelom svijetu. Ali i dalje nije mogla spavati. Tada je začula zvuk.

“ZZZZZZZZZZZZZZZZZZZ.”

Majka se uzrujala. Bio je to zvuk komarca i znala je da leti oko kreveta njezinog sina.

Iskočila je iz kreveta i potrčala u smjeru iz kojega je dopirao zvuk. Nažalost, nije mogla upaliti svjetlo, jer otac nije čvrsto spavao.

u gradnji zgrade u Rigi, u kojoj će djeca moći učiti o Bogu koji čuje molitve.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Latvija. Možete im pokazati i glavni grad, Rigu, gdje će darovi trinaeste subote pomoći u otvaranju središta utjecaja za izviđačke programe i druge inicijative za doseganje ljudi.
- ◆ Majka se zove Vineta i ima 67 godina. Ona voli pričati ovo iskustvo molitve tijekom vremena za dječju priču u crkvi.
- ◆ Stavite izazov pred djecu da se mole s vjerom, baš kao što se maleni Maris molio da ga Bog spasi od komarca, i baš kao što se njegova majka molila kad je pokušavala uloviti komarca.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

23. rujna 2023.
Bog crvenih cikli
Latvija

Mali dječak po imenu Kreves učio je puno novog gradiva u prvom razredu u Latviji. Poslušno je govorio majci o onome što je učio kad je došao kući iz škole.

Jednog je dana rekao majci za Mikelisa.

“Učiteljica nam je danas rekla da trebamo posaditi crvenu ciklu na kraju polja za boga Mikelisa”, rekao je.

Majčino omiljeno povrće bila je crvena cikla. Voljela je slatku, sočnu ciklu narezanu na salatu. Voljela je slatku, sočnu ciklu nasjeckanu u juhu. Ali nije joj se sviđjelo što je njezin sin rekao da je slatka, sočna cikla Mikelisovo omiljeno povrće.

Mikelis je bio mitološko latvijsko božanstvo za kojeg je Kreves čuo dok je pohađao predmet o narodnim tradicijama i poganskim bogovima u državnoj školi u Latviji.

Majka se naljutila. Lice joj je postalo crveno poput cikle. Krenula je u Krevesovu školu kao vojnik spreman za rat.

“Moj sin nikada više neće pohađati ta predavanja o poganskim bogovima”, rekla je Krevesovoj učiteljici prvog razreda, učiteljici Loliti. “Ne slažem se s takvom glupošću. Kakvom to bogu moramo ostaviti crvenu ciklu?”

Učiteljica Lolita bila je mlada majka i gledala je milo na Krevesovu majku. “Zašto to sami ne kažete učiteljici?” rekla je.

Učiteljica Lolita nije predavala o poganskim bogovima. Taj je predmet držala učiteljica trećeg razreda. Učiteljica Lolita pozvala je učiteljicu trećeg razreda da razgovara s majkom.

Majka je postala mirnija kad je ugledala učiteljicu trećeg razreda. Ali čvrsto se držala svojeg zahtjeva. “Ovaj predmet

nije prikladan za mojeg sina i ne želim da on u njemu sudjeluje”, rekla je.

Učiteljica trećeg razreda mirno je prihvatila majčinu odluku. “Dobro”, rekla je.

Učiteljica Lolita slušala je razgovor i sinula joj je zamisao. Obratila se Krevesovoj majci.

“Zašto ne dođete i ne poučavate djecu o Bibliji?” rekla je. “Sviđa vam se Biblija.”

Majka je bila iznenađena! Pomislila je: “Može li itko jednostavno doći s ulice i predavati u školi?”

Nekoliko trenutaka kasnije majka je bila u ravnateljničnom uredu. “Da, možete doći u našu školu i poučavati iz Biblije”, rekla je ravnateljica. “To bi bilo jako dobro. Ali učiteljica lončarstva odlazi, a djeca jako vole njezin predmet. Dakle, također biste trebali poučavati lončarstvo.”

“Ali ja ne znam poučavati lončarstvo!” uzviknula je majka.

Ravnateljica je bila odlučna. “Rečeno mi je da ste vrlo pametni, a mi nemamo nikoga drugoga tko bi to mogao poučavati”, rekla je.

“Načinimo dogovor. Ako ćete poučavati lončarstvo, možete poučavati i Bibliju. Ako ne poučavate lončarstvo, ne možete poučavati niti Bibliju.”

Majka je pomislila: “Jesam li ja luda, ili su oni ludi?” Ali shvatila je da bi, ako želi da Kreves uči Bibliju u školi, morala predavati i lončarstvo.

“Ne brinite”, dodala je ravnateljica. “Djeca mogu sama izrađivati posuđe bez pomoći.”

Tako je majka počela predavati Bibliju i lončarstvo u školi. Zatim su je učiteljice zamolile da i njih poučava o Bibliji. Dakle, majka je poučavala učiteljicu Lolitu i druge učiteljice jednom tjedno.

Na kraju školske godine učiteljica Lolita je zahvalila majci. “Želim biti spašena i želim da moja djeca budu spašena”, rekla je. “Što da činim sljedeće?”

“Vjerujte u Krista i krstite se”, rekla je majka.

Učiteljica Lolita se krstila i postala vrlo vrijedna članica Adventističke crkve u Latviji. Pomogla je u vođenju izviđača mnogo godina.

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja podržat će izviđače i drugu djecu u Latviji. Darovi će pomoći u izgradnji zgrade u glavnom gradu Latvije, Rigi, gdje će djeca moći učiti više o Bibliji i o pravom Bogu koji je stvorio crvenu ciklu i sve drugo povrće na svijetu. Hvala vam što namjeravate velikuodušno priložiti svoje darove.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Latvija. Možete im pokazati i glavni grad, Rigu, gdje živi majka imenom Vinta, i gdje će darovi trinaeste subote pomoći u otvaranju središta utjecaja za izviđačke programe i druge inicijative za doseganje ljudi.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuzmite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

30. rujna 2023.

Potpuno nova djevojka

Latvija

Agnese je bila vrlo nesretna djevojka. Nekih je dana bila tužna i plakala je. Drugih je dana bila uzrujana, vikala je i odbijala jesti. Agnese je bila vrlo nesretna djevojka jer je bila oduzeta i živjela je u bolnici u Latviji.

Agnese je nekad bila djevojčica koja je mogla hodati, skakati i trčati. Znala je pisati, crtati i mahati rukama. Ali doživjela je nesreću kad je imala sedam godina.

Zbog toga više nije mogla hodati, skakati i trčati. Više nije mogla pisati, crtati i mahati rukama. Ništa nije mogla učiniti sama. Medicinske sestre su je hranile i njegovale. Učitelji su dolazili u bolnicu da je poučavaju matematiku, jezik i druge predmete.

Agnese se nije sviđalo živjeti u bolnici. Nije joj se sviđalo što ne može ništa učiniti sama. Stoga je često bila tužna ili uznemirena.

Jednog dana se uz Agnesein krevet pojavila nova učiteljica. Agnese je brzo uvidjela da je učiteljica Vineta drukčija od ostalih učitelja. Ta je učiteljica voljela govoriti o Nebu.

Agnese je s velikim zanimanjem slušala kako je učiteljica Vineta opisivala Nebo kao mjesto na kojem će imati mnogo prijatelja i igrati se s mnogo životinja. Nije imala prijatelja ni ljubimaca.

“Moj san je plivati s krokodilima”, rekla je učiteljica Vineta.

Agnese se oduševljeno nasmiješila pri pomisli na učiteljicu Vinetu koja pliva ledno pored zelenog, naboranog krokodila. Ali tada je Agnese čula djecu koja su trčala i smijala se ispred njezina otvorenog prozora. Osmijeh joj se rastopio u namršteno, tužno lice.

“Oni trče, ali ja nikada neću moći trčati”, rekla je.

Učiteljica Vineta je odlučno odmahнула glavom.

“Griješiš”, rekla je. “Ta djeca sada trče, ali tko zna što će biti s njima kasnije. Ako ne prihvate Boga, možda neki od njih neće biti na Nebu. Ali ti ćeš — ako vjeruješ u Boga — imati vječni život. Nikada više nećeš umrijeti i nikada više nećeš osjećati bol i biti bolesna. Moći ćeš trčati, i to trčati cijelu vječnost s Bogom.”

Agnese se oraspoločila. Svidala joj se pomisao da zauvijek trči s Bogom.

Učiteljica Vineta je sve češće posjećivala Agnese u bolnici. Također je poučavala djecu u školi, a pokušavala je posjetiti Agnese za vrijeme stanke za ručak. Gotovo svaki put kad je dolazila u posjet, donosila je crteže koje su djeca nacrtala za Agnese. Agnese su se svidjeli crteži. Voljela je slušati kako učiteljica Vineta govori o Nebu. Svaki put kad bi je učiteljica Vineta posjetila, molila se.

Na Agnesein rođendan učiteljica Vineta iznenadila ju je zabavom. Predivno cvijeće ispunilo je bolničku sobu. Na stolu je stajala velika torta. Djeca iz škole učiteljice Vinete nagurala su se u prostoriju i svako je dijete Agnese poklonilo vedru rođendansku čestitku. Sva su djeca bila dotjerana i izvela su poseban rođendanski igrokaz. Agneseini liječnici i medicinske sestre te drugi učitelji također su došli na zabavu. Čak je i ravnatelj bolnice navratio da Agnese poželi sretan dan. Agnese je bila zadovoljna. Nije se mogla prestati smiješiti. Bio je to najbolji rođendan ikad!

Te je večeri latvijska televizija emitirala prilog o rođendanu, a Agnese se vidjela na televiziji. Agneseina slika pojavila se i na naslovnoj stranici novina.

Agnese je bila preplavljena osjećajima zbog sve te pažnje. Kad je ostala sama s učiteljicom Vinetom, suze su joj tekle niz obraze.

“Vrijedilo je živjeti samo za ovu rođendansku zabavu”, rekla je.

Ali Agnese se i dalje borila sa svojim negativnim emocijama. Neki su dani bili dobri, a drugi loši. Ponekad kad je učiteljica Vineta stigla u bolnicu, sestre su je upozoravale da je Agnese loše volje, da više i odbija jesti.

Kad je došlo ljeto, učiteljica Vineta otišla je na godišnji odmor i nije mogla posjetiti Agnese nekoliko tjedana. Ali kad je na jesen ponovno počela školska godina, vratila se u bolnicu. Dok je ulazila, medicinska sestra ju je zaustavila blizu vrata. Učiteljica Vineta se pitala je li Agnese loše volje. Ali sestra je rekla da je sve u redu. Zapravo, rekla je kako Agnese nije ista djevojka kao prije.

“Što se dogodilo s Agnese?” upitala je medicinska sestra. “Ona je potpuno nova djevojka. Ovo nije stara Agnese. Sada je uvijek sretna. Nikada nije gruba prema nama. Uvijek je zahvalna. Dopušta nam da joj operemo kosu i nahranimo je. Uvijek je pristojna. Ona nije kao prije. Što se dogodilo?”

Učiteljica Vineta nije znala. Kad je ušla u Agneseinu sobu, začudila se vidjevši djevojku kako se smiješi. Sjala je poput podnevnog sunca.

“Agnese, što ti se dogodilo?” upitala je učiteljica Vineta.

Agnese je pričekala dok medicinska sestra nije otišla kako bi progovorila. Rekla je da se, nakon što je učiteljica Vineta otišla na ljetni odmor, počela moliti Isusu.

“Budući da nisi bila ovdje, odlučila sam se početi moliti sama”, rekla je. “Isus je tako dobar. On uvijek uslišava moje molitve. On je uvijek tu za mene. Sada sam tako sretna u Isusu!”

Nakon toga je Agnese bila vrlo sretna djevojka. Uvijek se smiješila, uvijek je bila pristojna i uvijek je bila zahvalna. Zašto? Jer je poznavala Isusa.

Dio darova trinaeste subote ovoga tromjesečja pomoći će da ostala djeca u Latviji upoznaju Isusa. Darovi će pomoći u izgradnji zgrade u glavnom gradu Latvije, Rigi, gdje će djeca moći učiti o Isusu i raju u kojem će imati prijatelje i mnogo

životinja, u kojem neće biti boli niti bolesti. Hvala vam na velikodušnim darovima za ovaj projekt i drugi dječji projekt — izviđački kamp u Crnoj Gori.

Povezano s iskustvom

- ◆ Pokažite djeci gdje se na karti nalazi Latvija. Možete im pokazati i glavni grad, Rigu, gdje živi učiteljica Vineta i gdje će darovi trinaeste subote pomoći u otvaranju središta utjecaja za izviđačke programe i druge inicijative za do-sezanje ljudi.
- ◆ Učiteljica Vineta upoznala je Agnese 1996. godine. Djevojka je umrla nekoliko godina kasnije u devetnaestoj godini života. Učiteljica Vineta se raduje vidjeti Agnese kako skače i trči u vječnosti s Bogom, uskoro jednog dana.
- ◆ Stavite izazov pred djecu da budu kao učiteljica Vineta i njezini učenici te da ohrabre nekoga tko je tužan ili uz-rujan tako što će mu govoriti o Isusu i novoj Zemlji, moliti se, nacrtati nadahnjujući crtež ili izraditi čestitku.
- ◆ Slike povezane s ovim iskustvom preuzmite na Facebooku: bit.ly/fb-mq.
- ◆ Misijske objave i činjenice o Transeuropskoj diviziji preuz-mite na: bit.ly/TED-2023.
- ◆ O adventističkom strateškom planu *I will go* (Ja ću ići) čitajte na IWillGo2020.org.

Prije trinaeste subote

- ◆ Podsjetite roditelje na program, kako bi ohrabрили svoju djecu da donesu svoje darove trinaeste subote, 30. rujna. Podsjetite sve da su novčana sredstva prikupljena u misijskim darovima način na koji se potpomaže širenje Božje riječi širom svijeta. Jedna četvrtina prikupljenih sredstava bit će izravno upotrijebljena u dvama projektima, u dvije države Transeuropske divizije.
- ◆ Govornik ne mora učiti napamet svoje dijelove štiva, već treba biti dovoljno upoznat s gradivom kako ne bi sve morao čitati. Također postoji mogućnost da djeca odglume iskustvo igrajući uloge.
- ◆ Prije ili poslije iskustva upotrijebite kartu kako biste pokazali dvije države Transeuropske divizije — Latviju i Crnu Goru — koje će primiti darove trinaeste subote. Misijsku mapu s projektima možete preuzeti na Facebook-u: bit.ly/fb-mq.

Budući projekti trinaeste subote

Darovi trinaeste subote sljedećeg tromjesečja potpomognut će dva projekta u Zapadnoj centralnoafričkoj diviziji:

- ◆ Izgradnju Adventističkog koledža za obuku medicinskih sestara i primalja, Asamang, Abrepo, Tikese, Gana.
- ◆ Izgradnju dvojezične englesko-francuske osnovne škola, Bandjoun, Kamerun.

Zanimljivosti

Latvija

1. Latvija ima 49 adventističkih mjesnih crkava i dvije male skupine. S 3.667 članova crkve, u populaciji od 1.882.000, to je jedan član na svakih 513 ljudi u zemlji.

2. Rad u Latviji započeo je sredinom 1890-ih, kad su Gerhard Perk i nekoliko kolportera započeli rad u baltičkim gradovima. Godine 1895. Perk je započeo evangelizacijski rad u Rigi, glavnom gradu Latvije, a 14. svibnja 1896. L. R. Conradi je tamo osnovao crkvu od dvanaest članova.

3. Brzi rast Adventističke crkve u Latviji u prvoj trećini dvadesetog stoljeća zbio se zbog djelatnog sudjelovanja laika u evangelizaciji. U zajednici u kojoj nije bilo redovitog pastora, jedan je crkveni starješina pridobio ukupno 37 obraćenika.

4. Evangelizatori laici u Latviji, uključujući mnoge mlade ljude, obučavali su se uz pomoć dvaju priručnika objavljenih u to doba, pod naslovom *How Shall I Give Bible Studies?* i *Gospel Sales Manual*.

5. Jedan evanđelist je u 1930-ima organizirao posebne biblijske tečajeve za mlade, zbor i orkestar. Nakon četiri godine obuke, mladi su sudjelovali u evangelizacijama diljem zemlje. Obilazili su zemlju stvarajući glazbu za evangelizacijske službe i, istodobno, održavajući javne koncerte koji su osigurali više nego dovoljno novčanih sredstava za troškove puta.

6. Glavna religija u Latviji je kršćanstvo. Od 2018. godine oko 64 posto stanovništva smatra se kršćanima, iako samo oko sedam posto redovito posjećuje crkvene programe. Oko 35 posto stanovnika smatra se nereligioznima.

7. U gradu Vidzemeu u Latviji nalazi se muzej posvećen najvećem svjetskom lažljivcu — Hieronymusu Karlu Friedrichu Freiherru von Münchhausenu, koji je bio poznat po pričanju priča o svojim iskustvima tijekom rusko-turskog rata, i o svojim putovanjima na Mjesec. Danas je uglavnom poznat po knjizi njemačkog pisca Rudolfa Ericha Raspea iz 1785. godine, *Pripovijest baruna Munchausena o njegovim čudesnim putovanjima i pohodima u Rusiji*, koja se djelomično temelji na stvarnom Münchhausenu.

8. Najveća rijeka u Latviji je Daugava, koju su kao plovnu koristili Vikinzi, Rusi i drugi Europljani za trgovinu, ratove i osvajanja. Uz ukupnu duljinu od 1020 kilometara, široka je oko 180 metara kad ulazi u Latviju, vijuga kroz zemlju 352 kilometra i proširuje se na oko 750 metara prije ulijevanja u Baltičko more kod Rige.

9. Friedrich Wilhelm Ostwald je jedini Latvijac koji je ikada dobio Nobelovu nagradu. Znanstvenik je 1909. osvojio nagradu za kemiju, za svoj rad o katalizi, kemijskim ravnotežama i brzinama kemijskih reakcija.

10. Više od jedne trećine kopnene površine Latvije prekriveno je šumama, a drvena građa i drvo najvažniji su proizvodi zemlje.

11. Najširi vodopad u Europi, 249 metara, je Venta Rapid na rijeci Venta u Kuldigi, Latvija. Tijekom proljetnih poplava može se proširiti na 270 metara.

12. Minijaturnu kameru, Minox, stvorio je latvijski izumitelj Walter Zapp, 1936. godine, a proslavila se kao špijunska kamera.

13. Traperice je prvi izumio krojač po imenu Jacob W. Davis (rođen kao Jakobs Jufess). Davis je rođen u Rigi, školovao se za krojača, ali se kao mladić preselio u Sjedinjene Američke Države. Traperice je izumio kad ga je jedna korisnica zamolila da izradi par jakih radnih hlača za njezinog muža, koji je bio drvosječa. Jakov je načinio hlače od odgovarajućeg platna i ojačao ih bakrenim zakovicama. Izum je bio toliko omiljen da krojač nije mogao pratiti potražnju, te se udružio s Levijem Straussom kako bi proizveli traperice kakve danas poznajemo.

14. Latvijci imaju jak osjećaj za prostor i općenito vole držati veće odstojanje od drugih ljudi.

15. Latvijci minimalno koriste geste dok komuniciraju; smatraju ih dosadnima ili ometajućima. Neprirodnim se smatra mahanje upe-renim kažiprstom ili uporno upiranje prsta u nekoga.

16. Secesijska arhitektura čini oko trećinu zgrada u središtu glavnog grada Latvije, Rigi, što ga čini gradom najveće koncentracije secesijske arhitekture u svijetu. Riga je 2014. godine proglašena europskom prijestolnicom kulture.

17. Iako službeno usvojena tek 1923. godine, latvijska zastava korištena je još u trinaestom stoljeću, što je čini jednom od najstarijih zastava na svijetu.

18. Dok je službeni jezik u zemlji latvijski, ruski je (koji se široko govorio tijekom sovjetske ere) još uvijek najčešći drugi jezik, iako se više ne uči u školama.

19. Divlja svinja, euroazijski dabar i smeđi medvjed neke su od autohtonih latvijskih životinjskih vrsta.

20. Hokej na ledu, a nakon njega košarka, najpopularniji su sportovi u Latviji.

21. Nakon pada Sovjetskog Saveza, Latvija je proglasila neovisnost u svibnju 1990. godine. Rusija je priznala neovisnost Latvije u kolovozu 1991.

22. Tradicionalni folklor važan je u latvijskoj kulturi. Popisano je više od 30.000 melodija i 1,2 milijuna tekstova narodnih pjesama, a povezani plesovi su stari više od tisuću godina.

23. Narodna nošnja nosi se na festivalima, posebno tijekom Festivala pjesme i plesa u Rigi i na Ivanjskoj noći, popularnom nacionalnom prazniku koji se slavi 23. lipnja. Postoje dva stila: antička nošnja od sedmog do trinaestog stoljeća, ili etnička nošnja iz osamnaestog i devetnaestog stoljeća. Bitna značajka ženske tradicionalne nošnje je latvijski pojas — široki pojas s tkanim geometrijskim uzorkom. Različiti krajevi Latvije imaju svoje različite uzorke i boje.

24. Baletan, koreograf i glumac Mikhail Baryshnikov, koji je slavno prebjegao iz Sovjetskog Saveza 1974. godine, rođen je u Rigi, Latvija.

25. Latvijske ptice uključuju slavuja, vugu, kosa, djetlića, sove, tetrijeba, jarebice, zebe, sjenice, prepelice i ševe. U močvarama i na livadama mogu se sresti rode i čaplje.

Crna Gora

1. Crna Gora i Srbija zajedno čine Sjevernu i Južnu konferenciju Jugoistočnoeuropske unije konferencija. Konferencije imaju 172 crkve i 5.674 vjernika. U ukupnom broju stanovništva od 9.222.000, to je jedan član na svakih 1.625 ljudi.

2. Nakon Prvog svjetskog rata Crna Gora je postala dijelom Jugoslavije, i to je ostala do 1992. godine, kad se zemlja ponovno raspala na neovisne države. Crna Gora i Srbija su se proglasile

novom Jugoslavijom, do 1996. godine, kad je Crna Gora održala referendum o neovisnosti, a konfederacija se raspala.

3. Ipak, dvije zemlje ostaju isprepletene u strukturi Adventističke crkve, pri čemu Crna Gora čini dio Južne konferencije u Jugoistočnoeuropskoj uniji konferencija, zajedno sa središnjim i južnim dijelovima Srbije.

4. Adventna poruka prvi put se propovijedala na Balkanskom poluotoku 1880. godine, kad je A. Seefried otišao u Skoplje, u Makedoniji, kao predstavnik Britanskog i inozemnog biblijskog društva.

5. S nastankom Jugoslavije na kraju Prvog svjetskog rata, 1925. godine je u Novom Sadu (Srbija) osnovana Jugoslavenska konferencija, koja je kasnije prebačena u Beograd.

6. Petar Todor bio je prvi adventistički pastor rođen u Jugoslaviji, koji je radio u svojoj zemlji. On i njegova žena kršteni su u Aradu, u Rumunjskoj, 1900. godine. Tri godine kasnije je na saboru u Cluju, u Rumunjskoj, izabran da služi kao biblijski djelatnik, a sljedeće godine poslan je kao pastor u Srbiju.

7. Prema procjeni Pew Research Centera za 2020. godinu, 76,6 posto Crnogoraca su kršćani, 20,3 posto su muslimani, a 3,1 posto nije religiozno.

8. Crnogorski je službeni jezik Crne Gore.

9. Administrativni glavni i gospodarski centar Crne Gore je Podgorica, ali povijesno i kulturno središte je grad Cetinje.

10. Područje Crne Gore zauzima 13.812 kvadratnih kilometara, njezina granica je duga 614 kilometara, a njezina obala je duga 293 kilometara.

11. Crna Gora je poznata po svojih 117 plaža, od kojih je najduža Velika plaža (Ulcinj) koja ima trinaest kilometara.

12. Zemlja je kontrastna: nakon prekrasnih obala, slijede raznovrsne planine. Najviši vrh, Zla Kolata (Prokletije), nalazi se na 2.534 metra nadmorske visine.

13. Kanjon rijeke Tare jedan je od najdubljih kanjona u Europi, doseže do 1.300 metara dubine. Proteže se 82 kilometra, a posljednjih 36 kilometra čine granicu između Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

14. Manastir Ostrog u Crnoj Gori jedno je od najvećih pravoslavnih svetišta u svijetu i posjećuju ga pripadnici svih vjera.

15. Jedno od najstarijih stabala u Europi nalazi se u Baru, na obali Jadranskog mora, a staro je više od dvije tisuće godina. Opseg stabla te masline je oko deset metara.

16. Skadarsko jezero je najveće jezero na Balkanu, i jedan je od najvećih rezervata ptica u Europi. Stanište je za više od 270 vrsta ptica i važna je postaja za ptice selice. Jedan od najomiljenijih je dalmatinski pelikan, a posjetitelji se mogu provozati tradicionalnim čunom kako bi vidjeli ptice. Posjetitelji mogu vidjeti i male kormorane, rode, čaplje, ibise i sokolove.

17. Crnogorska solana Ulcinjske soline, nekoć najveći proizvođač soli na Mediteranu, dom je za više od 500 plamenaca i do 40.000 ptica.

18. Jedino stanište crnog daždevnjaka (*Salamandra atra*) u Crnoj Gori nalazi se na planini Bogičevici u planinskom vijencu Prokletija, na nadmorskoj visini od 1.952 metra.

Poljska

1. Poljska ima 115 mjesnih adventističkih crkava i 28 malih skupina. S 5.800 članova, u stanovništvu od 38.154.000, to je jedan član na svakih 6.578 ljudi u zemlji.

2. Godine 1888. su se J. Laubhan, adventistički djelatnik, i njegov suradnik H. Szkubowicz preselili s Krima u Ukrajinu u istočnu Poljsku. Njihov trogodišnji rad doprinio je osnivanju crkve u Zarnowki u Voliniji. Iako je bila na području koje se danas najvjerojatnije nalazi u Rusiji, to je u svakom slučaju bila prva adventistička crkva u tadašnjoj Poljskoj.

3. Godine 1900. Nijemac po imenu H. Schmitz počeo je propovijedati u Varšavi, glavnom gradu Poljske. Budući da nije znao poljski, započeo je svoj posao tako što je išao od kuće do kuće čitajući prezimena na vratima. Kad god bi pronašao njemačko prezime, pokucao bi, a kad bi ga pozvali unutra, govorio je o adventističkim vjerovanjima. Kao rezultat tog misijskog nastojanja, nakon nekoliko mjeseci osnovana je prva adventistička crkva s vjernicima koji govore njemački.

4. Tijekom Drugog svjetskog rata okupacijske njemačke vlasti raspustile su Poljsku uniju i zabranile aktivnost adventista. Sva

crkvena imovina bila je zaplijenjena, a na mnogim se mjestima su-
botnje bogoslužje moralo održavati u tajnosti zbog straha od pro-
gona.

5. Godine 1989. završila je komunistička vladavina, i Poljska
je postala politički neovisna, a Adventistička crkva je dobila jam-
stvo na vjersku slobodu.

6. Prema Komisiji Europske unije iz 2019., 90 posto stanovni-
štva Poljske su kršćani (86 posto su katolici).

7. Poljska je deveta po veličini zemlja u Europi, s površinom
od 312.685 kvadratnih kilometara.

8. Otprilike 39 milijuna ljudi živi u Poljskoj.

9. Naziv Poljska (Polska) izveden je iz imena plemena Polanie,
što znači "ljudi koji žive na otvorenim poljima".

10. Grad Varšava bio je gotovo u potpunosti uništen tijekom
Drugog svjetskog rata, i ponovno je izgrađen uz korištenje slika
Bernarda Bellotta iz 14. stoljeća kao vizualnog vodiča. Dakle, grad
danas više liči na grad iz četrnaestog, nego na grad iz dvadesetog
stoljeća.

11. U Poljskoj prezimena ovise o spolu. Dječak će dobiti prezime
koje završava na -cka/-cki, a djevojčica na -ski/-ska. Na primjer,
ako se otac preziva Kowalski, djevojka će imati prezime Kowalska.

12. Poljaci se raduju dvama datumima u godini: svojem rođen-
danu i svojem imendan, kad slave svece po kojima su dobili ime.
Neki kažu da je imendan čak važniji od rođendana, jer ga svi pamte.
Imena koja su povezana s imendanom navedena su u kalendarima
u Poljskoj.

13. Poljska je najveći izvoznik jantara na svijetu.

14. Poljsku djecu u ranoj dobi uče prepoznavati otrovne i jestive
gljive. Branje šumskih gljiva ljeti omiljena je obiteljska zabava na
selu.

15. Poljski inženjer Ignacy Lukaszewicz izumio je prvu moder-
nu uličnu svjetiljku, 1853. godine. Jedna ulica u Varšavi još uvijek
koristi svjetiljke koje je napravio Lukaszewicz.

16. Poznata kao majka suvremene fizike, Marie Curie rođena je
kao Marie Skłodowska u Varšavi. Ona i njezin suprug Francuz,
Pierre Curie, zajedno su otkrili radij i polonij. Ona nije bila samo
prva žena koja je osvojila Nobelovu nagradu, već je bila prva osoba
i jedina žena koja je dva puta dobila Nobelovu nagradu, te jedna

od samo dvije osobe i jedina žena koja je dobila Nobelovu nagradu u dva znanstvena područja.

17. Poljska nacionalna himna je “Dabrowski’s Mazurek” i poznata je kao “Jeszcze Polska Nie Zginela” (“Još Poljska još nije propala”). Stihove pjesme napisao je Józef Wybicki na narodnu melodiju, 1797. godine.

18. Paczki je poljsko pecivo oblikovano u kuglice i punjeno slatkim nadjevom, slično krafnama. To je tradicionalno jelo za fašnik, kad se katolici prepuštaju toj poslastici kako bi potrošili jaja, mlijeko i maslac prije korizme. Poljaci na taj dan pojedu milijune paczki.

19. Mikolaj Kopernik, ili Nikola Kopernik, bio je poljski astronom i matematičar. Njegova heliocentrična teorija bila je prva koja je predložila da se planeti okreću oko Sunca, a ne obrnuto.

20. Od 1903. godine, kad je Marie Curie osvojila svoju prvu nagradu, osamnaest Poljaka dobilo je devetnaest Nobelovih nagrada. Poljaci su bili dobitnici u svim kategorijama: fizika, kemija, fiziologija ili medicina, književnost, mir i ekonomija.

21. Izgrađen početkom trinaestog stoljeća, poljski rudnik soli Wieliczka proizvodio je kuhinjsku sol u zemlji do 2007. godine. Dug 287 kilometara i dubok 1.073 kilometara, danas služi kao turistička atrakcija, s milijun i dvjesto tisuća posjetitelja svake godine. Glavna atrakcija je Podzemna solna katedrala Poljske, cijela katedrala koju su rudari isklesali u kamenoj soli. Uključuje tri kapelice i desetak kipova.

22. Skladatelj Frédéric François Chopin rođen je kao Fryderyk Franciszek Chopin u Żelazowa Wola u Varšavskom vojvodstvu. Odrastao je u Varšavi, ali se u dobi od dvadeset godina preselio u Pariz, gdje je ostao do svoje smrti 1849., u dobi od trideset i devet godina. Njegovi posmrtni ostaci leže na groblju Père-Lachaise u Parizu.

23. Pierogi su poljska verzija knedli, i jedno su od najprepoznatljivijih poljskih jela u svijetu.

24. Poljske šume idealno su stanište za mnoge europske ugrožene vrste, uključujući smeđe medvjede, divlje konje, divokoze, euroazijske risove i najveću populaciju sivih vukova na kontinentu.

25. Prašuma Białowieża pokriva 380.000 hektara. Kao jedna od posljednjih prastarih šuma u Europi, sklonište je za oko 800 europ-

skih bizona, koji su najteže kopnene životinje u Europi. Mužjak bizona može u prosjeku težiti do 990 kilograma, dok ženke mogu doseći 540 kilograma. Nakon što je izumro u divljini, bizon je ponovno razmnožen pomoću primjeraka uzgojenih u zatočeništvu.

26. Djeca u Poljskoj u proljeće tradicionalno prave marzannu, lutku od slame s vrpčama, koja se zapali i baci u jezero. To je poljska tradicija koja simbolizira kraj zime i dobrodošlicu proljeću.

27. Romanopisac Joseph Conrad rođen je kao Józef Teodor Konrad Korzeniowski, poljskog podrijetla, u današnjoj Ukrajini. Obitelj mu se preselila u Poljsku kad je Conrad imao četiri godine. Nakon što je proputovao svijet u trgovačkoj mornarici, preselio se u Englesku i počeo pisati romane. Iako do svojih dvadesetih nije tečno govorio engleski, smatra se jednim od najvećih prozaičkih stilista. Vjerojatno je najpoznatiji po *Lordu Jimu* i *Srcu tame* (koji je snimljen u filmu *Armageddon Now*, 1970-ih).

28. Strani filmovi su sinkronizirani na poljskoj televiziji, a sve dijelove — muškarce, žene i djecu — čita jedan jedini muškarac.

29. Zapiékanka se smatra neslužbenom tradicionalnom hranom i slična je američkom *sub* sendviču. Pravi se od pola *bageta* prelijevanog češnjakom, kečapom, majonezom, gljivama i sirom.

Srbija

1. Crna Gora i Srbija zajedno čine Sjevernu i Južnu konferenciju Jugoistočnoeuropske unije konferencija. Imaju 172 crkve i 5.674 članova. U populaciji od 9.222.000, to je jedan član na svakih 1.625 ljudi.

2. Nakon Prvog svjetskog rata Crna Gora je postala dijelom Jugoslavije, i to je ostala do 1992. godine, kad se zemlja ponovno raspala na neovisne države. Crna Gora i Srbija su se proglasile novom Jugoslavijom, do 1996. godine, kada je Crna Gora održala referendum o neovisnosti, i konfederacija se raspala.

3. Ali dvije zemlje ostale su isprepletene u strukturi Adventističke crkve, pri čemu Crna Gora čini dio Južne konferencije u Jugoistočnoeuropskoj uniji konferencija, zajedno sa središnjim i južnim dijelovima Srbije.

4. Adventna poruka prvi put se propovijedala na Balkanskom poluotoku 1880. godine, kad je A. Seefried stigao u Skoplje, u Makedoniji, kao predstavnik Britanskog i inozemnog biblijskog društva.

5. S osnivanjem Jugoslavije na kraju Prvog svjetskog rata, 1925. godine je u Novom Sadu (Srbija) osnovana Jugoslavenska konferencija, koja je kasnije prebačena u Beograd.

6. Petar Todor bio je prvi adventistički pastor rođen u Jugoslaviji, koji je radio u svojoj zemlji. On i njegova žena kršteni su u Aradu, u Rumunjskoj, 1900. godine. Tri godine kasnije, na saboru u Cluju, u Rumunjskoj, izabran je da služi kao biblijski djelatnik, a sljedeće godine poslan je kao pastor u Srbiju.

7. Popis stanovništva iz 2011. u Srbiji pokazao je da je prevladavajuća vjera kršćanska; 84,6 posto su pripadnici srpskog pravoslavlja, pet posto katolici, a jedan posto protestanti. Islam čini tri posto stanovništva.

8. Službeni naziv Srbije je Republika Srbija.

9. Srbija nema izlaz na more i graniči s Bosnom i Hercegovinom, Bugarskom, Hrvatskom, Mađarskom, Republikom Makedonijom, Crnom Gorom, Rumunjskom i Albanijom.

10. Službeni jezik u Srbiji je srpski.

11. Nacionalna valuta Srbije je srpski dinar.

12. Prema podacima Svjetske banke, 2020. godine Srbija je imala 6,9 milijuna stanovnika.

13. Beograd je glavni grad Srbije i jedan je od najstarijih gradova u Europi. Od davnina je važno raskrižje na kojem se spajaju putovi istočne i zapadne Europe.

14. Između trećeg i četvrtog stoljeća, ukupno osamnaest rimskih careva, petina svih rimskih vladara, rođeno je na području današnje Srbije.

15. Jabuke su voće broj jedan u izvozu Srbije, ali maline su najprofitabilnije.

16. Đavolja Varoš jedinstvena je stijena koja se nalazi u južnoj Srbiji; 202 kamena tornja, nazvana "zemaljske piramide", čine krajolik tog područja. Vulkanska aktivnost i erozija tla u prošlosti doveli su do stvaranja takvih oblika stijena, koje su visine od dva do petnaest metara i širine od četiri do šest metara u podnožju. Vlasti Srbije su to mjesto proglasile važnim spomenikom prirode i danas je jedno od sedam prirodnih čuda Srbije.

17. Đerdapska klisura, duga oko stotinu kilometara, zapravo je složena riječna dolina sastavljena od četiri klisure međusobno odvojene klancima. U jednoj od njih, Gospodin vir, izmjerena je jedna od najvećih riječnih dubina na svijetu, osamdeset i dva metra.

18. Prvi videoprijenos između Sjeverne Amerike i Europe, koji se dogodio 1963. godine, prikazivao je fresku "Bijeli anđeo" iz manastira Mileševa u Srbiji.

19. Srbi su odigrali glavnu ulogu u prvom slijetanju na Mjesec. Trojica Srba sudjelovala su u projektu *Apollo*. Osim toga, Srbin po imenu Mihajlo Pupin bio je među osnivačima Nacionalnog savjetodavnog odbora za aeronautiku (NACA), koji je kasnije postao NASA.

20. Tri Srbina su osvojila Pulitzerovu nagradu: Walter Bogdanić, američki novinar-istraživač srpskog podrijetla, osvojio ju je tri puta; Dušan Simić, poznat kao Charles Simic, srpsko-američki je pjesnik; i Mihajlo Iavorski Pupin, također poznat kao Michael Pupin, srpski fizičar, fizikalni kemičar i filantrop sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama, a osvojio je nagradu za svoju autobiografiju.

21. Na obroncima planine Povlen nalaze se velike savršeno okrugle kamene kugle o čijem podrijetlu se još uvijek raspravlja. Neki tvrde da imaju iscjeliteljske i čudotvorne moći; neki tvrde da su ih stvorili izvanzemaljci; treći opet kažu da ispunjavaju želje. Znanstvenici kažu da su nastale vulkanskom aktivnošću.

22. Većina srpskih prezimena završava s -ić.

23. Nikola Tesla bio je srpsko-američki izumitelj, inženjer elektrotehnike i strojarstva, vjerojatno najpoznatiji po svojem izumu modernog sustava za opskrbu električnom energijom izmjenične struje (AC).

24. Novak Đoković je srpski profesionalni tenisač. Bio je rangiran kao broj jedan na svjetskoj ljestvici rekordnih ukupno 373 tjedna, a rekordnih sedam puta završio je kao broj jedan na kraju godine. Osvojio je 21 Grand Slam turnir u muškoj pojedinačnoj konkurenciji, uključujući rekordnih devet naslova na Australian Openu.

25. Srbija je uglavnom planinska; sjeveroistočni dio je iznimno plodan, jer je dio dunavske nizine koju natapaju Dunav, Tisa, Sava i Morava.

26. Srbi su naselili Balkanski poluotok oko šestog ili sedmog stoljeća. Kršćanstvo su prihvatili u devetom stoljeću.

27. Prvi svjetski rat izazvao je atentat na austrijskog nadvojvodu Franza Ferdinanda u Sarajevu, koji je izveo srpski revolucionar. To je dovelo do objave rata Austrije Srbiji, 1914. godine.

28. *Ramonda serbica*, poznatu i kao srpsku ramonu i srpski cvijet feniks, otkrio je srpski botaničar Josif Pančić, 1874. godine, u blizini Niša u južnoj Srbiji. Poznata kao sušna biljka, može se oživiti zalijevanjem, čak i nakon što je potpuno dehidrirana. U Srbiji se koristi kao simbol Dana primirja u Prvom svjetskom ratu.